

omförmälda ed, har Herr *Ehrenborg* i en inom Andra Kammaren väckt motion N:o 198 femte punkten föreslagit, att hvad i nämnda § förekommer om talmans och vice talmans ed, måtte utgå samt att i sammanhang dermed hvad der föreskrifves om deputation och begärande af talmän måtte utbytas mot ett enkelt stadgande om talmäns utnämmande.

Ehuru Utskottet med motionären delar den öfvertygelse, att föreskriften om talmäns och vice talmäns ed utan olägenhet kan ur grundlagen utgå, förekommer likväl, så länge ännu någon bekännare af sådan troslära, som skulle förbjuda honom att aflägga talmanseden, icke ens blifvit inom Riksdagens kamrar invald, icke någon särskild anledning att för närvarande i följd af motionärens förslag tillstyrka en grundlagsändring, hvarföre Utkottet hemställer,

att motionen i denna punkt icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 16 April 1872.

På Utskottets vägnar:

TH. MUNCK AF ROSENSCHÖLD.

N:o 18.

Ank. till Riksd. Kansli den 16 April 1872, kl. 3 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i 71 och 75 §§ Riksdags-ordningen.

I en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 205) har Herr *G. Hæggström* förklarar sig anse nu gällande stadganden om val af Riksdagens Fullmäktige i Riksbanken och Riksgälds-kontoret icke vara egnade att befrämja nödig stadga och kontinuitet i förvaltningen af dessa verks angelägenheter. Under oroliga tider kunde enligt motionärens åsigt svåra olägenheter uppstå deraf, att grundlagen medgifver att samtliga Fullmäktige kunna årligen ombytas. Blefve de utsedde för längre tid, så att endast ett mindre

antal i viss ordning årligen afginge, skulle de ega bättre tillfälle än som under en ettårig tjänstgöring kan beredas, att förvärfa nödig erfarenhet och insigt i de viktiga ärendens behandling, som vore dem anförtrödda; och man skulle kunna påräkna att personer med framstående förmåga, hvilka nu i anseende till uppdragets korta varaktighet undandraga sig detsamma, skulle finnas mera villiga till dess mottagande. Motionären föreslår därför en förändring af 71 och 73 §§ Riksdags-ordningen, hvarigenom dessa paragrafer komme att erhålla följande lydelse:

§ 71.

“Lagtima riksdag skall genom 48 valmän, af hvilka hvardera Kammaren inom sig utser 24, välja Fullmäktige att, jemlikt särskilda reglementen, Riksbankens och Riksgälds-kontorets medel och tillhörigheter förvalta. Fullmäktige skola i hvardera verket vara sju och utses för en tid af tre år, utom första gången val för denna tid eger rum, då blott ordföranden och två ledamöter utses för tre år, två ledamöter för två år och öfrige två ledamöter för ett år. Valen ske medelst slutna sedlar sålunda: att, sedan första gången ordföranden och sex ledamöter blifvit för ofvannämnda olika tider utsedde, hvarvid för hvardera verket först utses den, som bland Fullmäktige skall blifva ordförande, val sedermera sker hvarje år af det antal Fullmäktige, som erfordras för att fylla de i tur afgåendes platser, äfvensom de ledigheter, som af annan orsak bland Fullmäktige uppstått; och iakttages härvid, dels att, då ordförande är i tur att afgå eller eljest afgått, val af ordförande först sker, dels ock att Fullmäktig, som inväljes i stället för annan utom sin tur afgången Fullmäktig, väljes blott för den tjenstetid, som för den afgångne återstår. Ordföranden eger afgörande röst, derest i frågor, som hos Fullmäktige komma under omröstning, rösterna för två skiljaktiga meningar utfalla lika. Fullmäktige för hvardera verket tillkommer att sjelfve bland sig välja en vice ordförande att föra ordet, när hinder för ordföranden inträffar.

§ 73.

På samma gång och på lika sätt, som Fullmäktige och Revisorer enligt föregående två paragrafer utses, tillsätts jemväl suppleanter, att, vid inträffande förfall för dem, träda i deras ställen, nemligen för Fullmäktige i Riksbanken tre, för Fullmäktige i Riksgälds-kontoret likaledes tre, och för hvarje års Revisorer sex. De för Fullmäktige i Riksbanken och Riksgälds-kontoret utsedde suppleanter väljas blott för ett år“.

Då vid 1868 års riksdag i Första Kammaren förslag väcktes att val af Fullmäktige i Riksbanken och Riksgälds-kontoret endast skulle anställas hvart

tredje år, erinrade Konstitutions-Utskottet dervid, att, då Riksdagens ställning till dessa Fullmäktige, såsom redan sjelfva namnen angåfve, vore den en hufvudman intager till sina befullmäktigade ombud, torde man ej vilja bestrida riktigheten af den grundsats, att Riksdagen borde vara i tillfälle att hvarje gång den sammanträder utöfva den rättighet att återkalla sin fullmakt, som allmän lag tillerkänner hvarje hufvudman; att Utskottet för sin del icke hyste någon fruktan för ett sådant missbruk af denna rättighet, att Riksdagens val oftare komme att falla på nya personer, än önskligt vore för en tillfredsställande behandling af de ärenden Riksdagens ombud hade om händer, enär det syntes Utskottet, som om de mindre vanliga egenskaper, som fordrades på de viktiga platser, hvarom nu vore fråga, och den deraf härflytande svårigheten att med fullt skicklige män besätta dem, skulle be-trygga mot ett tätare ombyte af deras innehafvare än oundvikligt vore; samt att, då icke heller den erfarenhet man i detta afseende vunnit under den tid Riksdags-ordningen varit gällande, gifvit något stöd åt den uttalade farhågan, Utskottet icke fann skäl att tillstyrka Riksdagen att afstå en rättighet, som hvilade på en riktig grundsats, och hvars missbruk man icke hade anledning att befara, men som det någongång kunde vara af vigt att oförminskad ega i behåll.

På dessa skäl, hvilka synas Utskottet ega full tillämplighet äfven på nu föreliggande förslag, hemställer Utskottet,
att motionen icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 16 April 1872.

På Utskottets vägnar:

TH. MUNCK AF ROSENSCHÖLD.
